

guer (*Canigó* IV).

DERIV.: *Gassejar* [tort. BDC III, 99]. *Gassica*. *Semig(l)assa*.

Gassador, V. DCEC (*jasar*, SAJAR) *Gassar*, V. *gassa* (GANSALLA) *Gassejar*, *gassica*, V. *gassa* II *Gassó*, V. *garsó* i *gassa* II

GASSOT 'bassal' ross., probablement reformatió de *un agassot* (> *una gassot*) derivat del ll. AQUA (> *agu-* 10 *ass-ot*, cf. *LleuresC*, 307): «la Ribera <de Tet>, la Bassa, eren com de *gassots* que, d'un glop, un ramat se'ls hagués pogut beure», «lo sol nos rostei l'esque- na; / a m'aixugar lo front tinc fena: / m'acabí de fon- re; els hi dic: / —Si això dura, en aquesta plaça, / 15 dins un moment, si qualcú passa, / al lloc d'en Gal- dric, d'en Perot, / traparà fora que un *gassot*», Saissset (*Catal. d. Ross.*, 155; *Perpiny.*, 11, en el gloss. de les quals s'inclou també una variant *aigassot* «bassa d'ai- gua i de fang»); Edm. Brazés (*l'Ocell i les Cireres*, 20 71); «la Font dels Cas és fora que un petit *gasó*», Forques, «hi beureu pas, mes per allà hi ha calque *gassot*» 'biot', Flaça de Conflent, «sí mes hi restarà *œn gasó*», Els Angles, i a Évól hi ha un veral dit *Els Gassos* prop del poble que potser és el mateix, sense 25 *-ot* (en el Cadastre *Vigne de Gassouls*, que sembla ser el mateix lloc); és probable que els NPP *Gassol* i *Gassó* siguin també formacions paral·leles.

Gassull, V. *gatxull* i *ganxo*

GASTAR, 'fer malbé', 'fer avortar', 'consumir, des- pendre', reducció de l'antic *guastar* (sovint també re- duït a *gostar*), del ll. VASTARE 'devastar, arruïnar', pronunciat *WASTARE, a la baixa època, per influència del 35 germ. occid. WŌSTAN (a-al. ant. *wuostan*) o WŌSTJAN (avui al. *wüsten* 'devastar', 'eixermar'). □ 1.ª doc.: Tant en el sentit de 'fer malbé' com en el de 'despen- dre', *guastar* i *gostar* ja es troben en el S. XIII, Llull etc.; *gastar* a princ. del XIV.

«Un rey foll, que no hac bones custumes, e *guastà* e discipà quaix tot son regne», «quascun de son con- cell cuyda mils ésser rey, que-l rey mateix, e ensemps *guasten* son regne», Llull (*Merav.*, NCL. I, 108; II, 131); «lo qual verí e túxec *guasta* e malmel los béns», 45 (*Doctr. Pu.*, Gili, p.251); «per massa meniar e mas- sa beure, què fan? Se *guasten*, e ja no volen dejunar ni la quaresma», StVicentF (*Serm.* I, 219.24); «no pens en bega, / —dix ab grans crits— / let dels meus pits / --- / si vós vreu / yo l'alletàs, / e que-m *guas- tàs* / aquest mon cos, / e senta plòs / tota la nit, / e 50 e cague-l lit / --- si --- u acordau, / a mi no-m plau!», «ab almorsàs / e berenàs / --- / e forts fins vins / que tots matins / feya tastar, / li féu *guastar* / la bona let; / lo pobrellet / ---», JRoig (*Spill*, 5116, 5242); 55 «la nostra amicitia és pervenguda a tant que may no-s porà *guastar*», JnEsteve (1472, *Li. Eleg.* i-8-c). Com es veu, sempre en el sentit aproximadament de 'fer malbé'. Alguna vegada conserva l'acc., ben etimològi- ca, de 'devastar': «venc lo diluvi, *guastà* tota la terra, 60

que los arbres, ne erbes, tot és stat pejorat», StVicentF (*Quar.*, 292.79); «diu Sent Agustí, li. I de la Ciutat de Déu x caps. que quant los barbres *guastàran* a Nola, e Paulí fos pres e tengut per ells, ell en son cor pregà Déus dient ---», *Li. d'Ajustaments*, B. Univ. B., mit- jan S. xv, fº 54v.

Com s'observa, hi ha pertot *gua-*, almenys en la gra- fia, i no dubtem que en molts casos o la gran majoria aquesta era la pronúncia. Una prova indirecta és que aquest *gua-* estava subjecte a reduir-se a *go-* quan no duia l'accent, segons la coneguda tendència vulgar, com ho trobem en aquest mot ja en textos i mss. molt vells: «aquell rey tramès altres hòmens hedificar lo palau; altre vegada foren mals hòmens, qui aquells au- cieren e destruirèn, e los béns lurs *gostaren*», com sempre 'malmetre, fer malbé', Llull (*Merav.* I, 132); «trobà una capela ansiane i --- no-y trobà nul hom, car tota era *gostade*» o sigui 'en ruïnes', Reixac (*Questa*, 35.28). Tan freqüent era això, relativament, que algun cop, ja des d'antic, es comunicà aquesta pronúncia, amb caràcter analògic, a les formes accentuades en el radical: trobo *gostan*, en Ind. Pres. 6, en un text de 1442 escrit a l'Algüer; i en una carta de l'any 1482, que escriu el mercader Joan Llopis des de València: «vos he escrit de la mia roba de llana teniu, que venés- seu: si fet no ho haveu, yo -us ne prec ho façau, per- què no-s *goste*» (NCL. IX, 93.24).

Altament la reducció de *gua-* a *gastar*, començà ja antigament, i no n'escassegen alguns exemples prime- rens, ni amb el sentit general de 'malmetre': «donà-li 30 ben tretze coutellades, sí que de la una lo ferí per la cara, que tota la li *gastà*», Muntaner (§ 220, Casac. II, 58.27). I en el *Consolat de Mar*, des dels primers ca- pítols, són freqüents totes dues grafies; i amb *ga-* i el sentit de 'fer malbé', per ex.: «si haver serà *gastat* per rates en la nau ---» (cap. 22, Pard., p. 75); «Respòs lo leó --- us prec que continuets --- —Senyor --- lo lop, --- la serp --- aquests dos animals vos acús --- con- tra aquest devets proceir, axí com contra aquells qui-us 40 perden e-us *gasten* e porten a destrucció en cos e en ànima», Eiximenis (*Terç*, NCL. VI, 136.2). En un doc. d'Hospitalers de 1408, la presència conjunta amb la grafia *aygua* afegeix més seguretat a l'exactitud fonè- tica: «sien feytes dues cerques de tàpies ab crosta de morter --- e sobre aquestes tàpies murons tot entorn ab tàpia --- e que cascut muró haja miça tapiada d'ample e miça d'ubert --- per manera que aygua no-u 50 puxa *gastar*» (MiretS, *TempIH.*, p. 450). Veg. encara *LleuresC*, 307, 378.

Aquestes accs. pròximes a les del llatí, restaven, doncs, molt freqüents a l'Edat Mitjana. Tanmateix no creguéssim que la quasi general d'avui, 'despendre', no sigui també medieval, perquè de fet ja es troba prou sovint des de llavors, sigui en la forma *gua-*, sigui en *ga-*.

En efecte ja se'ns fa trobadissa almenys des dels últims decennis del S. XIII: «tot ço qui se'n despensa ne se'n *guast*, ne el senyor Rey dó, que ho dó per 60 escrit» en una ordenança de Pere el Gran (CaCandi, *MiscHiCat.* II, 310); «saber alcun mester on pogués